

Výroční zpráva o činnosti CEN 278 / WG 3 za rok 2006

Vypracoval:

Ing. Stanislav Barták,
gestor WG3,

Brunclíkova 18,

162 00 Praha 6,

telefon: 235 362 230

mobil: 720 523 077

e-mail: 235362230@iex.cz, stanislav.bartak@quick.cz

V Praze 5. 11. 2006

Výroční zpráva o činnosti CEN 278 / WG 3 za rok 2005

1. Uskutečněná zasedání CEN / TC278 / WG3 – Veřejná doprava

V roce 2006 byla plánována 4 zasedání WG3, a dosud se uskutečnila dále uvedená v těchto termínech a místech:

1. 30. a 31. 1. 2006 v Amsterdamu;
2. 8. 9. 5. 2006 v Paříži,
3. 14. a 1. 9. 2005 v Londýně.

Gestor WG3 se zúčastnil všech tří zasedání. Ze všech zasedání byly vypracovány a rozeslány cestovní zprávy.

Proběhla řada jednání SG 7 a SG 6. Česká republika se přihlásila k aktivní spolupráci k problematice těchto dvou podskupin, s finančních důvodů se však nebylo možno jednání se účastnit. Základní materiály těchto podskupin byly průběžně studovány a písemně připomínkovány.

Přínos pro ČR prvního zasedání lze charakterizovat takto:

- a. Ukazuje se, že informační systémy pro nevidomé a slabozraké jsou předmětem zájmu výzkumných a vývojových pracovišť za podpory státu. Po finském projektu NOPPA se objevuje francouzský systém RAMPE. Oba systémy jsou založeny na využití PDA a syntéze řeči. V prvním případě je k rádiové datové komunikaci využito GPRS v druhém WIFI. V provozu nebyl předveden členům WG 3 žádný z těchto sofistikovaných systémů, i když v případě NOPPA to bylo v programu zasedání. Plánovaná prezentace systému RAMPE a stejně tak i českého systému Tyfloset byla odložena na příští zasedání WG 3 v Paříži.
- b. Byly získány doporučení o architektuře dynamických informací pro cestující, vydaných v dalších státech EU a další verze návrhu evropského standardu Ukazuje se však, že Česká Republika má co k problému říci, protože má, jak se ukazuje, větší zkušenosti s datovými přenosy pro potřeby veřejné dopravy v digitálních rádiových sítích než autoři návrhu standardu. Tato skutečnost komplikuje uplatnění našich připomínek.

Výsledky druhého zasedání lze charakterizovat obdobně:

- a. Situace kolem akustických informací pro cestující a informací pro nevidomé, kde jednotliví členové WG 3 nemají ujasněná stanoviska, nebo svá stanoviska mění, se poněkud posunula. Proběhla prezentace systému RAMPE a systému Tyfloset. Bylo konstatováno, že není v současné době možno standardizovat technické prostředky systému informování nevidomých. Bylo dohodnuto, že je vhodné standardizovat strukturu cesty, hierarchii a obsah dopravních informací. .
- c. Byli jsme informováni, že dokument zpracovaný českou stranou „*Visible Variable Passenger Information inside the vehicle*” byl graficky upraven podle směrnic ISO / CEN a bude vydán jako technická směrnice TS. Sekretariát CEN 278 jej předložil schvalovací proceduře, která bude v současné době ukončena. Jedná se o první dokument v rámci WG 3, který byl zpracován českou stranou a bude vydán jako směrnice CEN.

Závěry třetího zasedání lze shrnout takto:

Dlouhodobým zájmem České republiky je udržet systém Tyfloset ve hře o standardizaci systémů pro nevidomé. Problémů je několik: a zatímní řešení bylo nalezeno.

- Ukazuje se, že systém Tyfloset je v současnosti jediným systémem, který je nasazen v provozu a ověřen.
- Musíme si přiznat, že je technologicky a částečně i systémově poplatný době zavedení. Na druhé straně analogová technologie rádiového přenosu přináší některé nesporné výhody, umožňuje prakticky okamžitou odpověď na dotaz. .
- Žádný ze zúčastněných zástupců států není schopen předložit důkaz, že má podobný plně funkční systém pro nevidomé. Většinou provádí pouze obrazovou prezentaci dílčích podsystémů. bez toho, aby byly zhodnoceny rizika aplikace z hlediska zrakově postiženého.
- Návrhy, které jsou předkládány jsou většinou vysoce sofistikované, zaležené na technologiích PDA, GPRS, GPS a WIFI. ,
- Za těchto okolností se ukázalo, že shodu možno najít pouze v požadavcích na akustická hlášení pro jednotlivé případy informování včetně jejich konkrétního obsahu. Výsledkem je jednání WG3 / SG 3 9. 11. 2006 v Praze, kde má být připraven Scope pro nový úkol.

2. Uskutečněná zasedání subkomisí NAT/WG3

Zásadní problém NAT je technické zaměření současných členů NAT. Současně probíraná problematika leží převážně mimo zájem členů NAT. Ti jsou převážně zainteresováni na standardizaci parametrů zařízení a nikoliv na rozsáhlou standardizaci systémů, která je v současné době středem zájmu WG 3. Proto ke spolupráci na připomínkování byli využiti i odborníci mimo NAT, specializovaní na projednávanou problematiku. Spolupráce byla navázána s ing. Patrikem Břečkou ze společnosti Czech Consult a ing. Bochníčkem ze společnosti CHAPS. Spolupráce byla nabídnuta ing. Priorovi z DP hl. m. Prahy. .

Zasedání všech členů NAT/WG3 se neuskutečnilo nejen z důvodů výše uvedených ale pro pracovní vytíženost členů a velkou dopravní vzdálenost. Většina členů NAT je z Moravy Veškeré práce byly vedeny korespondenční formou za využití všech dostupných komunikačních prostředků: telefon, dopis, e-mail, fax.

Pro členy NAT je připravena obsáhlá informační zpráva: "Informace pro členy národního aplikačního týmu CEN 278 WG 3", ve které jsou výtahy z cestovních zpráv a výtahy ze zápisů jednotlivých jednání WG 3.

3. Pokrok ve schválených a připomínkovaných EN, TS a ENV

Schvalovacím procesem CEN úspěšně prošel český návrh technické směrnice

- ◆ *prCEN/TS 15504 Public transport - Road vehicles - Visible Variable Passenger Information Proměnná vizuální informační zařízení pro cestující ve vozidle*

Dále byly schváleny technické směrnice:

- ◆ *TS 13149-3 WORDFIP Part 3 Public transport - Road vehicles - Messages*
- ◆ *prCEN/TS 15531 Public transport - Service interface for real-time information relating to public transport operations – Part 1 - 3*

Posledně uvedená technická směrnice byla schválena i přesto, že Francie a Česká republika vznesly závažné připomínky.

4. Předpoklad prací v roce 2007

a) Počet plánovaných zasedání TC / WG3

V současné době jsou naplánována dvě zasedání:

- CEN TC 278 WG3 13. a 14. března 2007 v Bruselu na UITP – Belgie
- CEN TC 278 WG3 14. a 15. června 2007 v Goteborgu – Belgie

Je možno předpokládat další jednání v druhé polovině roku 2007.

Náklady na jedno zasedání v zahraničí při použití zvýhodněné letecké taxi jsou cca 25 000 Kč.

Pro tři zasedání v zahraničí jsou plánované náklady **75 000 Kč**.

b) Pracovní porady Národního aplikačního týmu

Předpokládá se stejný způsob práce NAT v roce 2007 jako v minulých letech, tj. převážně korespondenční, spočívající ve vypracování připomínek a stanovisek k dokumentům. Bude třeba plně začlenit do NAT, se kterými byla zahájena spolupráce a kteří jsou schopni zajistit kvalitní posuzování nové problematiky.

5. Předpoklad prací v plánu normalizace

V rámci WG 3 budou pokračovat práce na dalších částech TS 15531 Standard interface for real-time information. IFOPT Identification of Fixed Objects in Public Transport bude zařazena do schvalovacího procesu CEN. Bude hledán konsens pro standardizaci akustických hlášení pro cestující

6. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2005

Při posuzování normalizační činnosti WG3 je třeba si uvědomit, že má bezprostřední dopad na český průmysl a podniky provozující městskou hromadnou dopravu. Informační a řídicí systémy v městské hromadné dopravě jsou v České republice vysoce rozvinuty a to zejména v Praze, kde současná úroveň v řadě ukazatelů předčí vyspělé země EU. Gestor měl příležitost se seznámit se stavem v Kolíně nad Rýnem, Londýně, Paříži, Bordeaux, Stockholmu, Helsinkách a Oslo. Zejména akustické i vizuální informace pro cestující ve vozidle jsou nedostatečné i na tak frekventovaných linkách, jako je metro pro spojení letiště s centrem na příklad v Londýně nebo Paříži.

V současné době se rozšiřuje využití informačních a řídicích systémů do předměstské dopravy vybudováním systému informací pro cestující v reálném čase. Protože se zároveň uvažuje o systému managementu jízdného je výhodné využít pro tyto aplika-

ce existujících a rozpracovaných standardů a tím využít těchto služeb i pro přeshraniční regiony. Účast české strany při tvorbě těchto dokumentů dává jistou garanci, že by s jejich zavedením neměly nastat problémy. Na druhé straně je třeba přiznat, že tak komplexní samostatné zpracování uvažovaných norem v České republice je nereálné. Jedná se zejména o standardy:

- ◆ *Transmodel version 5.1 (Datový model - verze 5.1)*
- ◆ *Automatic Vehicle management systems - Standard interface for real-time information (Standardní rozhraní pro informace v reálném čase.)*
- ◆ *Interoperable Fare Management System - Part 1: Architecture (Veřejná přeprava osob - Silniční vozidla - IFMS - Interoperabilní systém managementu jízdného - Část 1_ Architektura*
- ◆ *IFOPT Identification of Fixed Objects in Public Transport (Identifikace nepohyblivých objektů ve veřejné dopravě)*

Pokud se týče zavádění zařízení a systémů podle již přijatých ENV je možno uvést zastávkové informační systémy podle ENV 13998 a terminály řidiče v některých vozidlech veřejné dopravy podle ENV 12694, Vizuální proměnné zobrazovače podle prCEN/TS 15504.

Na druhé straně je třeba si uvědomit, že některá zařízení postupně budou za technickou životností, případně svou technickou úrovní, poplatnou době instalace, neumožní převzetí dalších funkcí řídicích a informačních systémů a bude třeba, aby jak čeští výrobci zařízení a vozidel, tak dopravní podniky byly včas na zavedení nových standardů připraveni. To je zejména skupina standardů 13149/4 – 13149/6, týkající se vozidlové sběrnice CANopen, které by měly být postupně zaváděny místo dosud používané IBIS podle doporučení VDV (Verein Deutscher Verkehrsbetriebe) z roku 1984. Ukazuje se však, že volba obou standardů pro sběrnici tj. WORDFIP a CAN Open, nebyla nejšťastnější. Prvně jmenovaný přestal být mezinárodně podporován a CAN Open se ukazuje svým formátem dat pro aplikaci ve veřejné dopravě jako nevhodný.

Ing. Stanislav Barták

Přílohy:

- ◆ Cestovní zpráva z jednání WG 3 v Amsterdamu
- ◆ Cestovní zpráva z jednání WG 3 v Paříži.
- ◆ Cestovní zpráva z jednání WG 3 v Londýně.
- ◆ Karty norem WG 3. (Doplněn jeden standard a aktualizovány údaje).